

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 14. september 2005

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

GMU/ J.nr. 649 -16 98

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 26. august 2005 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 72 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 72:

”Ministeren bedes sende udvalget en generel redegørelse for virkningerne af Socialministeriets vejledning "Seksualitet - uanset handicap" af 28. februar 2001, herunder mere specifikt spørgsmålet om hjælpepersoners rolle i forbindelse med støtte og hjælp til seksualvejledning, jf. afsnit 4.2.”

Svar:

Vejledningen ” Seksualitet – uanset handicap” blev revideret i 2001 på baggrund af et ønske fra handicaporganisationer og personale i forskellige botilbud, fordi man mente, at der var behov for at udvide målgruppen til ikke kun at omfatte udviklingshæmmede, men også sindslidende, fysisk handicappede og hjerneskadede. Der var også behov for at synliggøre de retlige rammer og pædagogiske retningslinier, som hjælpepersoner ofte i dagligdagen må forholde sig til.

Vejledningen bruges i diskussioner på personalemøder, kurser og konferencer, og har medvirket til åbenhed og dialog på et område, som mange steder stadig er et tabubelagt område. Det er den enkelte boform, der er ansvarlig for, at de personer, der måtte have behov for det, kan få den fornødne vejledning og information, og det er i mange boformer blevet en naturlig del af stedets kultur at give støtte og hjælp til beboere, som har seksuelle problemer.

Vejledningen har også medvirket til, at hjælpepersoner diskuterer etiske spørgsmål i forbindelse med, at skulle hjælpe andre mennesker på et område, som er meget personligt, og for mange vanskeligt at tale om.

Det forhold, at hjælpepersoner er blevet bedre til at opfange signaler, som kan have seksuel karakter, og derved er blevet bedre til at sætte ind med hjælp hurtigt, har medført, at nogle handicappede, som måske havde en udadreagerende eller selvskadende adfærd, har fået et roligere og bedre liv.

Den støtte og hjælp der skal gives, kan være meget forskellig. Når det handler om seksualvejledning, kan det være en opgave, som hjælpepersonen kan påtage sig i lighed med andre pædagogiske opgaver, eller der kan være behov for at søge hjælp fra en anden fagperson.

Over for nogle mennesker med handicap, er dialog, vejledning m.v. ikke altid tilstrækkelig, og her er der måske behov for mere konkret og handlingsrettet hjælp.

At skulle hjælpe med seksualopklæring er for mange hjælpepersoner grænseoverskridende. Derfor kan en hjælpeperson heller ikke blive pålagt at deltage i seksualopklæring, men har pligt til at anvise vedkommende en anden hjælpeperson eller anden fagperson.

I forbindelse med seksualopklæring skal der altid ligge en beskrivelse, der angiver karakteren og omfanget af hjælpen, og beskrivelsen skal være ønsket og accepteret af den person, hjælpen vedrører, samt godkendt af den stedlige leder.

I de fleste situationer, foretrækkes en neutral person, for eksempel en seksualvejleder. Amterne har igennem årene prioriteret denne opgave højt og således betalt for uddannelsen af 150 pædagoger som seksualvejledere. Disse vejledere kontaktes ofte, når der er problemer, som hjælpepersoner finder for vanskelige at løse. Det kan være samtaler med en person med handicap, eller der kan være tale om hjælp i konkrete situationer, hvor der er behov for seksualopklæring.

Det bemærkes, at der i de andre nordiske lande har været interesse for, at anvende vejledningen på institutioner og på uddannelsessteder.

Eva Kjer Hansen

/Frode Svendsen

